

JEŽIŠ UZDRAVUJE

PRACOVNÝ LIST Č. 8

podnety k príprave na biblickú súťaž Biblická olympiáda 2020/2021
DIECÉZNY KATECHETICKÝ ÚRAD BRATISLAVSKEJ ARCIDIECÉZY

Jn 5, 1-18

Potom boli židovské sviatky a Ježiš vystupoval do Jeruzalema. V Jeruzaleme pri Ovčej bráne je rybník, hebrejsky zvaný Betsata, a pri ňom päť stĺporadií. V nich ležalo množstvo chorých, slepých, chromých a ochrnutých. (...ktorí čakali, až sa voda pohne. Anjel zostupoval totiž z času na čas do rybníka a rozvíril vodu. A ten, kto prvý vošiel do zvíarenej vody, bol uzdravený, čo by ho bola trápila akákoľvek choroba.)

Bol tam aj istý človek, chorý už tridsaťosem rokov. Keď ho tam videl Ježiš ležať a zvedel, že je už dlho chorý, povedal mu: „Chceš ozdraviť?“ Chorý mu odpovedal: „Pane, nemám človeka, čo by ma spustil do rybníka, keď sa zvíří voda. A kým sa ta sám dostanem, iný ma predíde.“ Ježiš mu vravel: „Vstaň, vezmi si lôžko a chod!“ A ten človek hneď ozdravel, vzal si lôžko a chodil.

No v ten deň bola sobota, preto Židia hovorili uzdravenému: „Je sobota, nesmieš nosiť lôžko!“ Ale on im odvetil: „Ten, čo ma uzdravil, mi povedal: „Vezmi si lôžko a chod!“ Pýtali sa ho: „A kto je ten človek, čo ti povedal: „Vezmi a chod?“ Ale uzdravený nevedel, kto je to, lebo Ježiš sa vzdialil spomedzi zástupu, čo sa zišiel na tom mieste.

Neskôr ho Ježiš našiel v chráme a povedal mu: „Hľa, ozdravel si, už nehreš, aby ťa nepostihlo niečo horšie.“ A ten človek šiel povedať Židom, že ho to Ježiš uzdravil. A Židia Ježiša prenasledovali za to, že robil takéto veci v sobotu. Ježiš im povedal: „Môj Otec pracuje doteraz, aj ja pracujem.“ Preto sa Židia ešte väčšmi usilovali zabiť ho, lebo nielenže porušoval sobotu, ale aj Boha nazýval svojím Otcom a robil sa rovným Bohu.

Odporúčaná metóda práce s Božím slovom: Västerås

(viac o metóde v pracovnom liste č. 2)

porozumenie

Rámcom rozprávania je bližšie neurčený sviatok, a tiež sobota. Človeku nachádzajúcemu sa na okraji rybníka pri Ovčej bráne chýba plnosť života. Ježiš ho privádza späť k prameňu živej vody, dáva mu schopnosť chodiť v slobode.

Ježiš nie je činný v sobotu preto, že by pohŕdal autoritami, nechce prestupovať Zákon ani provokovať. Naopak, chce ukázať Otcovo dielo vo svete, ktorého cieľom je sloboda, akú má Syn.

SLOVNÍK

Židovské sviatky - patria sem napr. Nový rok, Deň zmierenia, Sviatok stánkov, Sviatok nekvasených chlebov, Sviatok svetiel, Sviatok týždňov, Sviatok losov... Tu nie je presne povedané, aký sviatok práve bol.

Vystupovať - Jeruzalem leží na dvoch návršiach vo výške asi 800 m nad morom, preto treba doň vystupovať do kopca.

Jeruzalem - mesto a chrám bolo duchovným centrom, symbolom jednoty izraelského národa. V SZ aj sídlom kráľa.

Ovčia brána - zhromažďovali sa tu zvieratá určené na obetovanie v chráme - ovce, býky

Rybník Betsata - alebo aj Betesda, znamená Dom milosti, bola to veľká nádrž, do ktorej sa zhromažďovala dažďová voda.

Stĺporadie - bolo ich 5. Štyri boli okolo nádrže a jedno v strede predeľovalo nádrž, rybník na dve časti.

Chromý, ochrnutý - je to ochorenie alebo postihnutie končatín, pri ktorom človek nie je schopný pohybu, nevie chodiť, hýbať rukami alebo oboje, podľa toho, ktoré končatiny sú postihnuté.

Sobota - šabat, znamená odpočívať. Deň odpočinku pre človeka aj zvieratá. Deň zasvätený Bohu. Zúčastňovali sa modlitieb a čítania Písma v synagóge. Židia mali množstvo predpisov ako zachovať sobotu, aby ju neznesvätili. Zoznam, čo je dovolené a čo nie je dovolené robiť v sobotu, koľko krokov možno prejsť, bolo zakázané zapalovať oheň, pripravovať jedlo ... Ježiš nad zachovávanie soboty povýšil zákon lásky, pomoci druhému.

Robiť sa rovným Bohu - podľa Židov to bolo porušenie prvého prikázania, robiť sa rovným Bohu znamenalo rúhať sa Bohu. Trestom za toto rúhanie bola smrť.

súvislosti

k Jn 5,5-6: „A čas, čo sme blúdili od Kadešbarny až po prebrodenie potoka Sared, predstavoval tridsaťosem rokov, kým nevymrelo zo stanov všetko bojaschopné pokolenie, ako im prisahal Pán.“ (Dt 2,14).

k Jn 5,8-9: „Ale aby ste vedeli, že Syn človeka má na zemi moc odpúšťať hriechy“ - povedal ochrnutému: „Vstaň, vezmi si lôžko a choď domov!“ (Mt 9,6).

k Jn 5,9-10: „Spomni na sobotňajší deň, aby si ho zasvätil! Šesť dní budeš pracovať a tvoriť všetky svoje diela, siedmy deň je však sobota Pána, tvojho Boha. Vtedy nebudeš konať nijakú prácu ani ty, ani tvoj syn alebo tvoja dcéra, ani tvoj sluha alebo tvoja slúžka, ani tvoj dobytok, ani cudzinec, ktorý býva v tvojich bránach!“ (Ex 20,8-10).

„Toto hovorí Pán: Chráňte si duše a nenoste v deň sobotný bremená a nevnášajte ich cez brány Jeruzalema. A nevnášajte zo svojich domov bremená v deň sobotný a nerobte nijakú robotu, ale zasväťte sobotný deň, ako som prikázal vašim otcom. Ale oni neposlúchali, ani si nenachýlili uchu, ba vzopreli si šiju, nepočuli a neprijali výstrahu. Ak naozaj budete počúvať - hovorí Pán, a nebudete vnášať bremená cez brány tohto mesta v deň sobotný, ale zasväťte sobotný deň a nebudete cezeň robiť nijakú robotu: tak králi (a kniežatá), ktorí sedia na Dávidovom tróne, vojdú cez brány tohto mesta, vezúc sa na vozoch a na koňoch, sami aj ich kniežatá, mužovia Júdska a obyvatelia Jeruzalema, a toto mesto bude večne obývané. I prídu z miest Júdska a z okolia Jeruzalema, z Benjamínovej krajiny, z roviny a z pohoria i z juhu; prinesú celopaly, obety, dary a tymian, prinesú tiež chválu do Pánovho domu. Ale ak neposlúchnete môj príkaz zasvätiť sobotný deň a nenosiť v sobotný deň bremená pri vstupe do brán Jeruzalema, zapálím oheň v jeho bránach, ktorý strávi jeruzalemské paláce a nevyhasne“ (Jer 17,21-27).

k Jn 5,10-11: „I povedal im: ‚Sobota bola ustanovená pre človeka, a nie človek pre sobotu. A tak je Syn človeka pánom aj nad sobotou‘“ (Mk 2,27-28).

k Jn 5,14: „Tu mu priniesli ochrnutého človeka, ktorý ležal na lôžku. Keď Ježiš videl ich vieru, povedal ochrnutému: ‚Dúfaj, synu, odpúšťajú sa ti hriechy.‘“ (Mt 9,2).

k Jn 5,17: „Musíme konať skutky toho, ktorý ma poslal, dokiaľ je deň. Ide noc, keď nik nebude môcť pracovať“ (Jn 9,4).

k **Jn 5,18**: „Potom Ježiš chodil po Galilei; nechcel ísť do Judey, lebo Židia ho chceli zabiť“ (Jn 7,1).

„Tu niektorí Jeruzalemčania hovorili: ‚Nie je to ten, čo ho chcú zabiť?‘“ (Jn 7,25).

„A od toho dňa boli rozhodnutí, že ho zabijú“ (Jn 11,53).

„...predavačom holubov povedal: ‚Odneste to odtiaľto! Nerobte z domu môjho Otca tržnicu!‘“ (Jn 2,16).

„Pokladá nás za spotvorených, bočí od ciest našich ako od nečistoty, blahoslaví koniec spravodlivých, chválieva sa, že Boh je mu otcom. Pozrimeže, či sú jeho reči pravdivé, vidíme, ako sa mu povodí. Ak je totiž spravodlivý v skutku Božím synom, zastane sa ho a vytrhne ho z rúk odporcov“ (Múd 2,16-17).

„On, hoci má božskú prirodzenosť, nepridržal sa svojej rovnosti s Bohom...“ (Flp 2,6).

„V týchto posledných dňoch prehovoril k nám v Synovi, ktorého ustanovil za dediča všetkého a skrze ktorého stvoril aj svet. On je odlesk jeho slávy a obraz jeho podstaty... Ved' kedy komu z anjelov povedal: ‚Ty si môj syn, ja som ťa dnes splodil‘ a opäť: ‚Ja budem jeho otcom a on bude mojím synom?‘“ (Hebr 1, 2-3.5).

užívotnenie

Za 38 rokov nikto nepomohol ochrnutému človeku. Pravdepodobne už aj stratil nádej, že sa uzdraví. Ochrnutý ani neprosí Ježiša o uzdravenie, ani na jeho otázku, či sa chce uzdraviť, neodpovedá priamo. Boh ale dokáže pomôcť človeku aj v beznádejnom položení. Môžeš prežívať ťažkú situáciu, ale nikdy sa nedaj obrať o nádej. Dôveruj Bohu v každej chvíli. Často mu hovor: „Ježišu, dôverujem ti!“ On ťa neopustí.

Človek „ochrnutý“, človek bez nádeje na okraji rybníka, človek sklamaný ľuďmi – taký je aj dnešný človek. Práve tohto človeka hľadá Ježiš, zraneného utrpením a hriechom. Ochrnutie tela je nič v porovnaní s putami hriechu, ktoré zväzujú srdce človeka. V tomto postihnutí nás zachraňuje voda krstu, obnovuje nás voda sĺz pokánia a s nimi krv vyliata za naše hriechy. Nechajme sa nimi uzdraviť vždy, keď našu dušu ochromuje hriech.

Hriech, a najmä dlhodobý, sa vždy prejavuje ako duchovné ochrnutie, t.j. neschopnosť užívať svoje schopnosti k dobrému. Aké ťažké je začať chodiť na sv. omšu človekovi, ktorý už dávno prestal chodiť do kostola! Spoved' po rokoch sa stáva väčším výkonom než výstup na Mont Everest. Tomu, kto sa prestal modliť, sú aj krátke modlitby časom bez konca. Musí nastať skutočný zázrak Božej milosti, ktorá človeka zdvihne, aby znovu vstal a chodil. Nedovoľ, aby si podobne ochrnul!

Medzi postavami, ktoré sa vyskytujú v tomto rozprávaní, je aj jedna „neprítomná“ postava: „Nemám človeka...“ Nie som teda náhodou práve ten neprítomný „niekto“? Ten zdravý, čo by tu mal byť medzi bezmocnými, ktorí sami nevládu vstať a ktorí sa sami nikdy nedostanú k uzdravujúcim prameňom? Neboj sa povzbudiť kamaráta alebo spolužiaka, aby sa vrátil k Bohu, prípadne mu aj pomôž, aby začal pravidelne chodiť na sv. omšu a na sv. spoved'!

Tridsaťosem rokov čaká chorý na stretnutie s Ježišom. Tridsaťosem rokov si ho nikto iný nevšimol. Všimaj si tých, ktorí sú okolo teba smutní a opustení. Nedovoľ, aby tvoji kamaráti museli taký dlhý čas čakať na to, kým sa o nich bude niekto skutočne zaujímať!

Ježiš sa dvakrát po sebe objavil v živote ochrnutého človeka, a zakaždým z vlastnej iniciatívy. Je to Ježiš osobne, kto ho opakovane vyhľadáva, aby mu pripomenul, čo je životne dôležité a čo je naopak životu nebezpečné. Aj nám Ježiš vstupuje do cesty často, opakovane: hovorí k nám, uzdravuje nás, preukazuje dobrodenia, ale aj dôrazne varuje, lebo ide naozaj o veľa. Vážim si túto jeho starostlivosť a beriem ju vážne?

sebareflexia

„Chceš ozdraviť?“ – tak sa pýta Ježiš aj teba, keď padáš do hriechov. Lebo on prišiel práve preto, aby nás uzdravil z hriechov. Problém je, že ľudia sa často hriechu vzdávajú nechcú. Preto sa Ježiš najskôr pýta: Chceš byť uzdravený? Naozaj sa chceš zrieknuť každého hriechu? Zodpovedz si úprimne na túto otázku!

„Ten, čo ma uzdravil mi povedal...“ – uzdravený človek poslúchal Ježiša, lebo ho uzdravil. Ježiš aj tebe uzdravuje dušu. Si ochotný tak dôsledne poslúchať všetko, čo ti Ježiš povie, ako poslúchal tento človek?

„Hľa, ozdravel si, už nehreš,“ hovorí Ježiš nielen človeku v chráme, ale hovorí to aj nám, keď nás uzdravuje z hriechov. Asi sa nám nepodarí celkom nehrešiť, ale môžeme túžiť, aby sme nehrešili. Túžiš po tom z celého svojho srdca?

modlitba

Pane Ježišu, Ty máš moc odpustiť mi všetky moje hriechy. Zriekam sa všetkých svojich hriechov a chýb, ktoré mi bránia, aby moje srdce, myseľ boli uzdravené. Ježišu, túžim aby som mohol byť v tvojej blízkosti. Tak, ako si uzdravil ochrnutého človeka, uzdrav aj mňa.

Pane Ježišu, tak, ako si aj ty bol poslušný svojmu Otcovi a robil si, čo sa Mu páči. Pomôž aj mne, aby som bol citlivý, keď sa ku mne prihováraš. Prosím ťa, Pane, aby som počul, nasledoval tvoj hlas a celý ti patril. Amen.

zapamätaj si

Ježiš im povedal: „Môj Otec pracuje doteraz, aj ja pracujem.“ (Jn 5,17)

kvízové otázky

1. Vyber správnu odpoveď:

Rybník Betsata bol pri bráne

- A/Zlatej
- B/Ovčej
- C/Levovej

Koľko rokov bol chorý istý človek pri betsatskom rybníku?

- A/38
- B/28
- C/18

Prečo sa Židia usilovali zabiť Ježiša?

- A/porušoval sobotu
- B/Boha nazýval svojím Otcom
- C/robil sa rovným Bohu

Večný život má a nepôjde na súd, ale prešiel zo smrti do života ten, kto:

- A/počúva Ježišovo slovo
- B/verí tomu, kto Ježiša poslal
- C/nehreší

Ako svedčí Otec o Synovi?

- A/prostredníctvom Jána Krstiteľa
- B/skutkami, ktoré mu dal vykonať
- C/ Písmom (Mojžišom)

Odpovedz na otázky:

Ježiš povedal: „Môj Otec pracuje doteraz, aj ja pracujem.“ Ako to myslel?

V Jeruzaleme bol rybník hebrejsky zvaný Betsata, a pri ňom päť stĺporadií. V nich ležalo množstvo chorých, slepých, chromých a ochrnutých. Vieš o ňom aj niečo viac?

Ježiš povedal: “Prichádza hodina, ba už je tu, keď mŕtvi počujú hlas Božieho Syna, a tí, čo ho počujú, budú žiť.”

2. Kto som, čo som?

Nemôžem nič robiť sám od seba.

Bol som lampa, ktorá horí a svieti.

Neprijímam svedectvo od človeka.

Skúmajú nás, lebo si myslia, že v nás majú večný život.

Skladajú do mňa svoju nádej, ale na nich žalujem u Otca.

Súdim, ako počujem. A môj súd je spravodlivý, lebo nehľadám svoju vôľu, ale vôľu toho, ktorý ma poslal.

Vydávame svedectvo o Synovi a naše svedectvo je väčšie ako svedectvo Jána Krstiteľa.

3. Pravda - nepravda, oprav chyby

Židia hovorili uzdravenému: „Je sobota, nesmieš chodiť!“

Ved' Otec miluje Syna a ukazuje mu všetko, čo sám robí; a ukáže mu ešte väčšie skutky ako tieto, aby ste sa čudovali.

Lebo ako Otec kriesi mŕtvych a oživuje, tak aj Syn oživuje, koho chce.

Lebo ako Otec má život sám v sebe, tak dal aj Synovi, aby mal život sám v sebe.

Vy ste počuli jeho hlas, jeho tvár ste videli a jeho slovo ostáva vo vás, lebo veríte tomu, ktorého on poslal.

Ako môžete veriť vy, ktorí sa navzájom oslavujete, a nehľadáte slávu, ktorú dáva len Boh?!

Ježiš povedal: „Slávu od ľudí prijímam.“

4. Urči, z ktorej časti je úryvok:

A Židia Ježiša prenasledovali za to, že robil takéto veci v sobotu. Ježiš im povedal: „Môj Otec pracuje doteraz, aj ja pracujem.“ Preto sa Židia ešte väčšmi usilovali zabiť ho, lebo nielenže porušoval sobotu, ale aj Boha nazýval svojím Otcom a robil sa rovným Bohu.

Veru, veru, hovorím vám: Kto počúva moje slovo a verí tomu, ktorý ma poslal, má večný život a nepôjde na súd, ale prešiel zo smrti do života.

Slávu od ľudí neprijímam. Ale vás poznám, že nemáte v sebe Božiu lásku. Ja som prišiel v mene môjho Otca a neprijímate ma. Keby prišiel niekto iný v svojom vlastnom mene, toho by ste prijali.